

Oppvekstsjef Jenny Elisabeth Nilssen åpnet tidligere i år en plandag i Varen Randaberg kulturscene, med rundt 500 ansatte fra Oppvekst, Helse og velferd og Kultur.

Arbeidsområder

Oppvekst ble etablert september 2018 og består av skolene, barnehagene og barnevernet. I tillegg har kommunen stabs- og støt-tefunksjoner. Det er 352 årsverk i område oppvekst. Netto driftsramme er på 279,7 mill. kroner. Fra 1. januar 2020 er PPT en del av oppvekst. De private barnehagene er holdt utenfor (ca. 60 årsverk til sammen).

Fakta om tjenesteområdet

Oppvekst felles: Felles omfatter ledelse av området, saksbehandling, SLT og fagkoordinator for barn og unge. Tverrfaglig team er også en del av oppvekst felles. Innunder dette området regnskapsføres en rekke tjenester som ikke er hører til i de ulike virksomhetene. Eksempler på slike tjenester er skoletilbud for elever i fosterhjem, elever på private skoler som trenger spesialundervisning, IKT-satsingen i skolene, skoleskys og felles kompetanseutvikling.

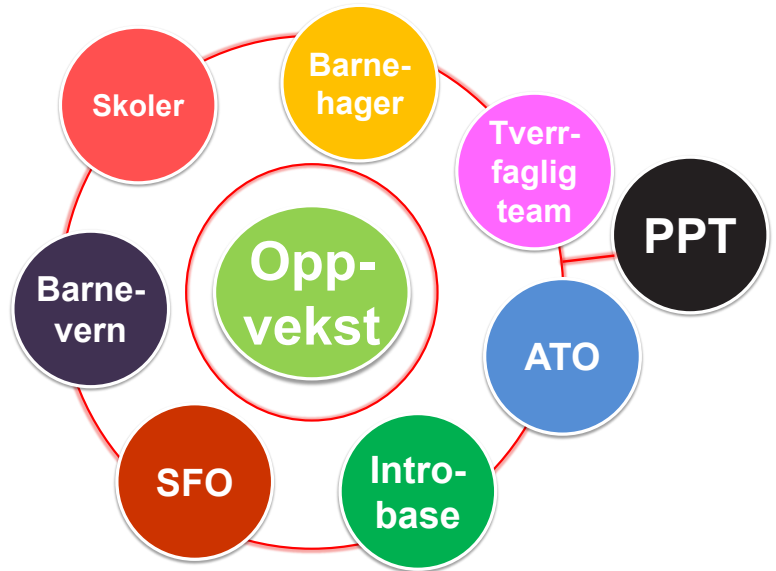
PPT: Fra januar 2020 er PPT en del av oppvekst. Siden Rennesøy nå blir en del av Stavanger, reduseres PPT med de årsverkene som har vært tilknyttet Rennesøy. Kvitsøy vil fortsatt kjøpe tjenester fra Randaberg PPT.

Barnehagene

Barnehagetilbud

Tjenesten barnehager er hjemlet i lov om barnehager og består av basis barnehagetilbud for barn i alderen 0-6 år i kommunale og private barnehager i kommunen i henhold til lov om barnehager. Tjenesten består av 10 barnehager; 6 kommunale og 4 private barnehager, samt styrket barnehagetilbud. Det går 676 barn i barnehagene i Randaberg. Tilbudet omfatter i dag 90 prosent av barn i alderen 1-5 år i kommunen. Tallene som brukes er 2018-tall, da nyere tall ikke foreligger før desember 2019.

Kommunen er pliktig å tilby barnehageplass til alle barn som søker innen frist for hovedopptak

og er 1 år innen november det året det søkes. Forvaltning og myndighetsoppgaver som kommunen er forpliktet å ivareta er et komplekst og tidkrevende arbeid som ivaretas av virksomheten overfor private og kommunale barnehager.

Arbeidet for å sikre god kvalitet på tilbudet i barnehagene vil fortsatt ha høy prioritet. Det er startet opp en regional ordning for kompetanseutvikling. Statlige kompetansemidler tildeles nå regionen samlet. I partnerskap med Universitet i Stavanger har kommunene i regionen utarbeidet en handlingsplan for felles kompetanseutvikling. Ut fra denne har Randaberg utarbeidet sin plan for kompetanseutvikling i barnehagene. Satsingsområdene er:

- Et inkluderende miljø for lek, omsorg, læring og danning
- Relasjonskompetanse
- Kommunikasjon og språk
- Tidlig sett
- Interkulturell kompetanse

Styrket barnehagetilbud

Styrket barnehagetilbud gir tjenester i kommunale og private barnehager i henhold til vedtak etter barnehageloven §§ 19a-19h og § 13, barn med særskilte behov. Styrket barnehage jobber med inkludering og tilrettelegging for sosial deltagelse, slik at alle barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger.

>> Det går 676 barn i barnehagene (...) Tilbudet omfatter 90 prosent av barn i alderen 1-5 år i kommunen.

Styrket barnehage tilbyr i tillegg ressurser til barnehagene gjennom flerspråklig team som bistår barnehagene med språkopplæring, foreldreveiledning/samarbeid og styrking av personalressurser ved oppstart av nyankomne barn i barnehage. Det er også tildelt timer til barnehager med flerspråklige barn som utfordrer og trenger ekstra tilrettelegging gjennom barnehagehverdagen.

Utdypende tjenesteindikatorer

Fra august 2018 er det innført en nasjonal bemannings- og pedagognorm. Kravet er at barnehagene skal ha minst én voksen per seks barn over 3 år, og én voksen per tre barn under tre år. Det skal være minst én pedagogisk leder per 14 barn over tre år, og én pedagogisk leder per sju barn under tre år.

Det har vært utfordringer med å få rekruttert nok barnehagelærere i regionen. Randaberg har ikke mange nok barnehagelærere til at pedagognormen kan innfris uten bruk av dispensasjon.

Det er satt i gang tiltak for å rekruttere og beholde pedagogiske ledere, og det tilrettelegges for at ansatte skal kunne ta barnehagelærerutdanning deltid, kombinert med å være i jobb.

Andelen barn som har vedtak om spesialpedagogiske hjelp utgjør 3,1 prosent av alle barnehagebarn i Randaberg, i kommunale og private barnehager, eks. minoritetsspråklige.

Nøkkeltall, årsverk

Barnehager, kommunale	Årsverk
280 Barnehage, felles	1,2
270 Vistestølen barnehage	22,5
273 Solbakken barnehage	22,5
274 Viste barnehage	22,5
276 Fjellheim barnehage	8
278 Myrå barnehage	22,5
279 Sande barnehage	13
366 Styrka barnehage	11,6
Totalt	123,8

Lavere fødselstall har medført at behovet for barnehageplasser har sunket. På grunn av nasjonal bemanningsnorm er ikke andelen ansatte redusert tilsvarende.

>> Lavere fødselstall har medført at behovet for barnehageplasser har sunket.

Noen av de eldste barna (og voksne) fra Ryggsstranden barnehage er pyntet til fest i 17. mai-toget i år.

Nøkkeltall, KOSTRA

Barnehage	Randaberg			Gj.sn. gr. 8	Gj.snitt Rogaland	Gj.snitt landet
	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år (prosent)	80,8	84,3	81,4	83,7	79,7	83,4
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	89	90,5	90,4	92	90	91,7
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år (%)	94	94,6	95,9	97,1	96,6	97,1
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (prosent)	68,1	69,4	67,2	47	50,6	49,9
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i barnehage, alle barnehager (antall)	6,2	6,2	5,9	6	6	5,9
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (%) ¹	38,1	37,2	36,6	42,7	36,8	39,8
Andel barn, eksklusive minoritetsspråklige, som får ekstra ressurser, i forhold til alle barn i kommunale barnehager (prosent)	3,2	3,3	3,8	3,9	4,5	3,7
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager (f201, f211, f221) per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	60	59	70	67	71	70
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	88,6	83,9	93	81,9	78	82,8
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	16,9	17	17,8	16	16,9	14,4
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	132 497	141 726	161 592	151 878	152 779	154 320
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	47	47	55	54	54	55

¹ Årsverk etter utdanning blir hentet inn fra og med 2016. For 2015 er det ikke data.

Kommentar til KOSTRA-tallene

Antall barn per årsverk er gått ned for å oppfylle nasjonalt krav om bemanning.

Andel barnehagelærere har gått noe ned. Dette skyldes utfordringer knyttet til å rekruttere nok barnehagelærere i regionen.

Randaberg kommune har høyere netto driftsutgifter enn andre kommuner. Går en ned i KOSTRA-tallene ser en at merforbruket og økningen fra 2017 er knyttet til driftsutgifter på bygninger og innføring av nasjonal norm for pedagoger og bemanning.

>> *Andelen barnehagelærere har gått noe ned. Dette skyldes utfordringer knyttet til å rekruttere nok barnehagelærere i regionen.*

Vi kan ikke forstå at det er vanskelig å rekruttere nye barnehagelærere til barnehagene i Randaberg - så kjekt som de har det der!

Grunnskole

Generelt om området

Skolens mandat er nedfelt i opplæringsloven, formålsparagrafen og gjennom læreplanverket. Alle elever skal ha et godt faglig utbytte av opplæringen og mestre grunnleggende ferdigheter. Opplevelse av mestring og trivsel skal bidra til at elevene i sitt læringsmiljø har en opplæring som er relevant og gjør dem rustet til å mestre sitt eget liv. Fellesskolen skal sikre alle lik tilgang på opplæring uavhengig av foreldrenes betalingsevne.

I Randbergskolen er det inneværende skoleår 1 531 elever på 1.-10. trinn.

Gode fysiske forhold, tilgang til læremateriell, IKT-satsing og oppdatert kunnskap er viktige faktorer for gode læringsmiljø og gode resultat.

Randbergskolen har gode resultat på nasjonale kartlegginger og brukerundersøkelser. Skolene har kvalifiserte lærere, og flere tar etter- og videreutdanning hvert år, blant annet gjennom den nasjonale ordningen *Kompetanse for kvalitet*. Omfang og behov videre framgår av skolens kompetanseplan. Dette følger av de nasjonale kompetansekrav som er satt for undervisningspersonale.

Randbergskolen har drevet skolebasert kompetanseutvikling over flere år, og har nå etablert en fellessatsing for alle lærere, blant annet for å være klare til innføring av nytt læreplanverk høsten 2020.

En ny nasjonal ordning med desentralisert, skolebasert kompetanseutvikling (Dekom) er etablert, og Randberg inngår i utdanningsregion Midt-Rogaland, sammen med åtte omkringliggende kommuner og UiS. Skolene vil i partner-

skap med andre skoler og UiS erfare og utvikle egen praksis, både innenfor egne, valgte tema og overbyggende sentrale områder som innføring av nytt læreplanverk, Fagfornyelsen.

Alle elever er forskjellige, og alle elever skal ha en opplæring tilpasset sine forutsetninger. Det krever at det også settes av ressurser til tilrettelegginger og spesialundervisning der det er nødvendig. I Randbergskolen ønsker en å bruke mest mulig ressurser i fellesskapet, og få dette til å fungere så godt at de fleste elever kan ha sin opplæring innen samme rammer. De fleste elever trenger og ønsker å lære i samhandling med andre. Sammen med PPT arbeider en nå både med system- og individfokus, for å ivareta den enkelte elevs læring på best måte. Mindre rammer påvirker muligheten til å bruke ressurser fleksibelt, og skolene arbeider aktivt for å redusere behovet for spesialundervisning gjennom å styrke det ordinære tilbudet så godt som mulig. Enkelte elever har spesielle behov som det er utfordrende å finne de beste løsningene for, og der det er behov for større tilrettelegginger.

Noen elever får også forsterket tilbud gjennom ATO-avdelingen.

Etter at lærernormen ble innført i 2018 og ytterligere skjerpet i 2019, har Randbergskolen en stor utfordring med å klare alle lovkrav knyttet til bemanning i skolen. Lærernormen tar ikke med ressurser brukt til spesialundervisning. I sak før sommeren 2019 viste rådmannen at kommunen ikke klarer, slik en bruker ressursene i skolen i dag, å oppfylle lovkrav i forhold til § 5.1 i Opplæringsloven (spesialundervisning) og krav i forhold til lærernorm samtidig. I sak i kommunestyret før sommeren ble det vedtatt at Randbergskolen fra 2020 skal ha lærertetthet i tråd med lærernorm. Det betyr at en må endre på ressursbruken ute på skolene. Dette kommer en tilbake til i tiltaksdelen.

SFO (Skolefritidsordningen)

Ifølge opplæringsloven § 13-7 skal skolefritidsordningen legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesse hos barna, og gi omsorg

>> I Randbergskolen er det inneværende skoleår 1 531 elever på 1.-10. trinn.

og tilsyn. Alle barn på 1.-4. trinn har tilbud om SFO, og elever med særskilte behov har tilbud til og med 7. trinn. Inneværende skoleår er det 327 elever i SFO i Randaberg, 208 med 100 prosent plass. Alle søkere har fått tilbud. Elever som har ekstra oppfølging i skolen har ikke rett til det samme i SFO, og det kan være krevende. Kommunen har derfor satt inn ekstra personell, fordelt på behov på skolene, og i tillegg etablert et eget tiltak for noen få barn etter skoletid.

ATO (Avdeling for Tilrettelagt Opplæring)

Randaberg kommune har opprettet en avdeling som gir tilbud til elever som trenger særskilt tilrettelagt opplæring. Det er det enkelte barn sine foresatte som avgjør om deres barn skal være elev på nærskolen sin eller om barnet skal være tilknyttet ATO. Avdelingen betjener hele kommunen, og den er lagt til Harestad skole. Skolens rektor har det overordnede ansvar for avdelingen. ATO har egne lokaler på nye Harestad skole, men elevene er så mye som mulig sammen med de klassene de tilhører. Skoleåret 2019-20 er det 11 elever tilknyttet ATO.

Det pågår et arbeid for å se på tilbudet for blant annet disse elevene etter skoletid. I forbindelse med budsjett for 2020 vil en se på organisering og ressursbruk i ATO. Dette kommenteres under tiltak i budsjettet.

Introbasen/tospråklig opplæring

Randaberg kommune har flere år hatt en introbase (innføringsklasse) for fremmedspråklige barn, lagt til Grødem skole. Introbasen varierer i antall elever, gjerne i løpet av skoleåret.

Barna som går på introbasen er både barn av flyktninger og av arbeidsinnvandrere. Randaberg kommune bruker mye ressurser på denne elevgruppen. Dette kommenteres nærmere under tiltak i budsjettet.

>> Inneværende skoleår er det 327 elever i SFO i Randaberg, 208 med 100 prosent plass.

Nøkkeltall, årsverk

Grunnskolen	Årsverk
Oppvekst felles	2,5
Harestad skole	66,5
Harestad skole, SFO	6,8
Harestad skole ATO	16,9
Grødem skole	56,3
Grødem skole, introbasen	5,2
Grødem skole, SFO	6,2
Goa skole	36,1
Goa skole, SFO	4,5
Lærere i videreutdanning (Vikaro)	-3,4
Tverrfaglig team	2,0
Totalt	199,6

Det er en økning på 5 årsverk i skolen - stort sett Grødem og Goa. Dette relaterer seg til elever med behov for full oppdekning. Denne økningen er det ikke rom for i 2020, så skolene må tilbake til bemanningen som var i 2018.

SFO-elever fra Goa med fotball-lek på kunstgrasbana ved skolen.

Nøkkeltall, KOSTRA

Skolene	Randaberg			Gj.sn. gr. 8	Gj.snitt Rogaland	Gj.snitt landet
	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring (antall)	64,0	93,7	82,8	43,4	33,7	33,4
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	216,0	218,9	198,0	135,0	133,6	126,6
Elever i kommunale og private grunnskoler som får særskilt norskopplæring (prosent) ¹	3,2	2,0	3,1	3,9	7,1	6,0
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	6,3	6,5	6,4	7,8	7,8	7,8
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8. trinn (prosent)	82,2	78,7	79,1	73,6	73,4	74,8
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	79,7	78,7	68,9	69,9	70,1	72,7
Gruppestørrelse 2 (antall)	17,6	17,2	17,2	17,1	16,8	17,1
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	40,9	41,7	42,1	41,5	41,4	41,5
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), i prosent av samlede netto driftsutgifter (prosent)	28,4	27,0	25,9	25,6	22,5	23,9
Netto driftsutgifter (202 grunnskole) i prosent av totalte utgifter (prosent)	24,3	23,0	21,7	20,8	17,8	19,6
Netto driftsutgifter (202 grunnskole) per innbygger 6- 15 år (kr)	89 534	90 344	90 275	84 718	85 610	82 468
Netto driftsutgifter (222 skolelokaler) i prosent av totale utgifter (prosent)	3,9	3,7	3,7	4,0	3,8	3,7
¹ Fra og med 2010 er driftsansvar privat inkludert i indikatoren.						

Kommentar til KOSTRA-tallene

Randabergskolen bruker mange årstimer til spesialundervisning. Prosentvis utgjør det ikke så mange elever, men hver elev får forholdsvis mange timer, sammenlignet med andre kommuner og nasjonalt. Skoleledelsen, sammen med PPT må se videre på om det er mulig å få til flere endringer her. Det er ønskelig at spesialundervisningen omfatter færrest mulig elever, slik at ressursene kan brukes så fleksibelt som mulig i en tilpasset undervisning. For noen elever vil det være behov for spesialundervisning for at de skal ha læringsutbytte og disse skal ivaretas.

KOSTRA-tall viser færre elever med behov for særskilt norskopplæring, samtidig som disse får flere årstimer undervisning enn tilsvarende kommuner. På grunn av endringen som beskrevet tidligere, med økning i elevantallet, vil ikke timetallet endres veldig. Randaberg kommune har fremdeles høyere netto driftsutgifter enn andre kommuner. Går en ned i KOSTRA-tallene

ser en at merforbruket og økningen fra 2017 er knyttet til driftsutgifter på bygninger og skoleskys.

I opplæringsloven er bestemmelsen av barn i 1. klasse har gratis skoleskys dersom skoleveien er mer enn 2 km. For elever i 2 -10. klasse er grensen for gratis skoleskys 4 km.

Randaberg har et vedtak som gir barn i 2. klasse samme rettighetene som 1. klasse har. Det er også gratis skoleskys for barn på 3.-4. trinn i områder hvor det i dag går skolebuss og ikke er sykkel- og gangsti, og hvor avstand fra hjem til skole overstiger 3 km.

>> *Randabergskolen bruker mange årstimer til spesialundervisning. Prosentvis utgjør det ikke så mange elever, men hver elev får forholdsvis mange timer.*

Barnevernet

Om barneverntjenesten i Randaberg

Barneverntjenesten sin hovedoppgave er å beskytte barn mot omsorgssvikt og motvirke at barn lider fysisk eller psykisk overlast. Barneverntjenesten skal vurdere alle bekymringsmeldinger som kommer og sette i gang undersøkelse når det vurderes at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak etter loven. Barneverntjenesten har ansvar for iverksetting av tiltak i hjemmet, plassering i fosterhjem eller i institusjon når behovet tilsier det.

Fra 1. januar 2020 blir barnevernstjenesten i Randaberg egen virksomhet i Oppvekst. En vil fortsette å ivareta barnevernets oppgaver i Kvitsøy kommune.

Tjenesten vil organiseres i to team. Det blir utarbeidet en strategiplan i høst som vil vise hvordan barnevernet skal organiseres og tilpasses nye rammer og behov. I strategiplanen vil en ha flere satsingsområder. De nevnes kort her:

1. Fokus på effekt av den hjelpen en gir. Et ekstra fokus på dette vil avdekke om en bruker ressurser på tiltak som ikke virker og gjøre oss i stand til å ha en mer hensiktsmessig praksis.
2. Øke støtte og kompensering i familier som har utfordringer. Dette fokus har vært i tjenesten og en vil utvikle det videre. Det krever ressurser men med stor sannsynlighet reduserer det plasseringer og på den måten gi gevinst. For barn og foresatte vil dette være en god løsning.
3. Fokus på stabiliseringsarbeid i form av rutiner, internkontroll, dokumentering, lukking av avvik.
4. Fokus på ansattgruppen, løft i forhold til motivasjon, trivsel og reduksjon av fravær.

Enslige mindreårige (EM) flyktninger har tidligere vært organisert i eget team. På grunn av at det de siste årene ikke er kommet nye flyktninger, og de som allerede er her er blitt voksne, vil denne delen av tjenesten fases ut. I 2020 vil en fortsatt ha 1,5 årsverk som er knyttet til denne delen, men de går inn som medlemmer i det ordinære barnevernet.

Nøkkeltall, årsverk

Barnevernet	Årsverk
Barne- og ungdomsvern	24,6
Totalt	24,6

I 2021 vil kommunen ikke lenger få tilført midler til EM-området og tjenesten fases derfor helt ut i løpet av 2020.

Et knippe ansatte i EM-teamet i Randaberg kommune, fotografert under en tidligere samling i desember 2017.

Nøkkeltall, KOSTRA

Barnevernet	Randaberg			Gj.sn. gr. 8	Gj.snitt Rogaland	Gj.snitt landet
	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Netto driftsutgifter til barnevernstjenesten per innbygger 0-22 år (kr)	5 296	5 099	6 206	8 077	7 118	8 385
Barn med melding ift. innbyggere 0-17 år (prosent)	3,9	7,1	5,5	4,7	4,4	4,5
Prosentdelen barn med undersøking ift. innbyggere 0-17 år (prosent)	4,1	5,9	6,8	4,9	4,7	4,9
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år (prosent)	4,5	4,8	5,3	4,3	3,7	3,8
Brutto driftsutgifter (funksjon 244) per barn med undersøkelse eller tiltak (kr)	60 549	55 378	50 627	45 289	43 473	51 177
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251) (kr)	49 632	63 664	63 277	32 660	37 384	39 334
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252) (kr)	541 522	548 827	590 340	411 444	407 751	441 690
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	37,1	30,5	39,5	21,7	21,6	18,7
Undersøkelser med saksbehandlingstid innen 3 måneder (prosent)	94	94	75	91	87	88

Kommentar til KOSTRA-tallene

KOSTRA-tallene er fra 2018. De viser at Randaberg bruker mindre penger på (netto driftsutgifter) til barnevernet enn både KOSTRA-gruppen, landet og Rogaland. Det kan ha sammenheng med at vi har vært vertskommune for andre kommuner og dermed hatt en billigere drift. Men det har også sammenheng med en krevende periode i tjenesten.

Det er svært mange saker per årsverk i tjenesten. Det viser et stort arbeidspress på den enkelte medarbeider og gir seg videre utslag i at behandlingstiden i forhold til undersøkelser, går opp i 2018.

Tallene viser også at kommunen ligger høyt på antall barn og familier det blir gjennomført undersøkelser i, og på antall iverksatte hjelpetiltak. Det vil si at det gis hjelp i flere familier fra barnevernstjenesten i denne kommunen enn i andre.

>> Randaberg kommune ligger høyt på antall barn og familier det blir gjennomført undersøkelser i, og på antall iverksatte hjelpetiltak.

Kommunen ligger også høyt på driftsutgifter på barn som er plassert. Disse momentene vil fokuseres på fremover. Det vil være hensiktsmessig å se på om andre instanser kan gi hjelp i familier, og med det ikke gjøre det til barnevernsak om det ikke trenger bli det.

Oppbygging av kompensering i tiltaksapparatet, implementering av nye veiledningsmetoder som møter dagens behov og bruk av verktøy for oppnådd effekt, vil kunne påvirke KOSTRA-tallene fremover. Vi viser her til strategiplan og satsingsområder.

Kommentarer til den økonomiske situasjonen og måloppnåelsen

Oppvekst

I økonomiplanen vedtatt i 2019 var det innsparringskrav for oppvekst på 3,8 millioner kroner. Vi har i så stor grad som mulig prøvd å skjerme bemanningen på skolene og i barnehagene på grunn av bemanningsnorm, pedagognorm og lærernorm. De stillinger som er tatt vekk er i støtteapparatet.

Oppvekst, forts.

Stillingene som ikke er blitt erstattet ved naturlig avgang er: barnehagesjef, stilling i tverrfaglig team og ressurser til voksenopplæring. I tildeling av ulike prosjektmidler blir disse brukt til lønn for prosjekt i PPT/skole og barnehage, deler av rådgiverstilling på skole og stabsfunksjon i oppvekst.

Barnehage

Barnehageplass: Alle barn med rett til barnehageplass er tildelt plass i 2019. Siden fødselstallet de siste årene har vært synkende, har

kommunen i 2019 kunnet tilby barnehageplass til barn som ikke har en rettighet (dvs. barn som er født i desember, tilflyttere og andre som ikke har søkt innen fristen) for å fylle opp plassene.

Barnehageplass i andre kommuner: Av erfaring vet vi at det i løpet av barnehageåret kommer tilflyttere og andre barn som akutt kan trenge barnehageplass. Slik situasjonen er i 2020, der Randaberg kommune følger nasjonal bemannings- og pedagognorm på et minimumsnivå, vil det trolig ikke være mulighet for å ta disse barna inn i barnehagen midt i året, uten at andre barn slutter i barnehagen eller at kommunen øker bemanning og antall pedagoger. Familier med stort behov for barnehageplass uten barnehagetilbud i Randaberg vil med stor sannsynlighet da søke barnehageplass i våre nabokommuner. Dette er plasser kommunen må betale for og som er en stor utgift for kommunen.

Tidligere år har flere barn fra andre kommuner gått i våre private barnehager i Randaberg, noe som har gitt oss merinntekter. Situasjonen er nå annerledes. Flere barn fra Randaberg har nå barnehageplass i private barnehager i nabokommunene, som må dekkes av Randaberg kommune. For 2019 er det estimert utgifter til andre kommuner på 2,3 mill. kr.

Redusert foreldrebetaling grunnet husholdningsinntekten: Det er to moderasjonsordninger for familier eller husholdninger med lav inntekt.

>> Siden fødselstallene de siste årene har vært synkende, har kommunen kunnet tilby barnehageplass til barn som ikke har en rettighet.

>> Driftsbudsjettene til kommunale barnehager har vært på samme nivå de siste årene (...) Det betyr mindre midler til leker og utstyr.

Dersom makspris for barnehagen er mer enn 6 prosent av inntekten, har man rett på redusert pris. I tillegg får barn i alderen 2-5 år, som bor i husholdninger med inntekt under 548 500 kr, rett til 20 timer gratis oppholdstid per uke. Dette gjelder både kommunale og private barnehager. Kommunen har ansvaret og skal refundere inntektstapet til de private barnehagene der foreldre har fått vedtak om redusert foreldrebetaling.

Foreldrebetaling økes kommunens utgifter fra 1,5 mill. kr i 2018 til ca. 2,1 mill. kr i 2019.

Ved at retten til gratis kjernetid er utvidet og flere har rett på redusert

foreldrebetaling økes kommunens utgifter fra 1,5 mill. kr i 2018 til ca. 2,1 mill. kr i 2019.

Kommunale barnehager: Driftsbudsjettene til de kommunale barnehagene har vært på samme nivå de siste årene, noe som etter hvert merkes. Det betyr mindre midler til leker og utstyr. Det er et uttalt behov for utskifting av større inventar og utstyr, samt solavskjerminger og rehabiliteringer som ikke kan løses innenfor rammen.

Det har vært nedgang i barnetall og økning i voksentetthet i de kommunale barnehagene. Økningen skyldes at det er innført norm for bemanning i barnehagene.

Private barnehager: I Randaberg er det 4 private barnehager. 3 barnehager er eid av foreldrene og 1 barnehage er et privateid AS. 3 barnehager er 3-avdelings barnehager, mens Nyvoll har 4 avdelinger, da de utvidet med en småbarnsavdeling i januar 2019.

De private barnehagene tilbyr barnehageplasser til barn i alderen 0-6 år og har 229 barnehageplasser høsten 2019.

Private barnehager er fullfinansiert av tilskudd fra kommunen, med rett til 100 prosent kommunalt tilskudd, tilsvarende det kommunen bruker på egne barnehager.

Flerspråklige barn i barnehage: Det er økning i antall flerspråklige barn i barnehage. Det er per oktober 121 barn som representerer 30 språk. Randaberg kommune har flerspråklig team som bistår barnehagene med språktiltak, veiledning, observasjoner og særskilt språksatsing for de eldste barna. Mange barn er barn av nyankomne flyktninger og familiegjenforening.

Styrket barnehage: I 2019 har en hatt færre ansatte på området enn det som ligger i rammen. Dette skyldes midlertidig bruk av personell herfra på andre områder og det skyldes også vakante stillinger.

Grunnskole

Netto driftsutgifter til grunnskolesektoren er høyere i Randaberg enn i gruppene kommunen sammenligner seg med. Ved å gå inn i tallene ser en at kommunen ligger høyt i kostnader på alle elementene som virker inn på denne KOSTRA-posten. Skolefritidstilbudet er dyrere per barn, skolelokaler er mye dyrere per barn og det samme er skoleskyss. Utgifter til undervisning ligger også høyere.

Timer til spesialundervisning, ATO-avdelingen og tilbud til flerspråklige skiller seg ut. Skolene bruker også flere timer til styrking rundt elever som har behov for noe ekstra, og rundt de voksne som skal ivareta disse elevene, enn en del andre kommuner.

Rådmannen har tidligere fokusert på utfordringen ved at to lovkrav utfordres når det gjelder ressursbruk i skolen. Det gjelder § 5.1 i opplæringsloven (retten til spesialundervisning) og kravet til lærernormen.

For skoleåret 2019-2020 klarer ikke Randabergskolen å oppfylle begge disse kravene. Kommunestyret vedtok i juni 2019 at kommunen skal oppfylle lærernormen fra 2020. Skal kommunen klare dette, uten å tilføre nye ressurser, må en fokusere på hvordan en kan bruke ressursene en alt har på en annenledes måte.

Våren 2020 skal skolene jobbe systemisk sammen med PPT for å endre ressursbruken på skolene slik at behov for spesialundervis-

ning blir mindre og flytte disse ressursene over til den ordinære undervisningen. Da klarer skolene å nå normen for lærertetthet. For å kunne få en gradvis overgang og gode prosesser rundt denne endringen, vil rådmannen bruke fondsavsetninger i Oppvekst fra 2019, til å tilpasse driften våren 2020 og fram til skoleåret 2020/2021.

På samme måte vil en gå gjennom tildeling av timer til særskilt norskopplæring og gjøre endringer, slik at denne ressursen reduseres og vurderes brukt i grupper og klasser med flere elever. Dette vil også være et samarbeid mellom skolene og PPT.

Ikke-lovpålagte tiltak i skolene blir vurdert hvert år og redusert for å nå budsjettkravene.

Det er satt igang prosesser i skolenes ledelse, sammen med fagforeningene, for å finne den beste måten å redusere kostnadene i skolene på.

Fra 2018 er Randabergskolen en del av den nye nasjonale desentraliserte kompetanseordningen, i partnerskap med skolene i kommunene i Midt-Rogaland. Dette er en nasjonal satsing der staten bidrar med mye penger, og som skal virke over år. Ordningen forplikter kommunene til også å ta deler av kostnaden. Fra 2019 forbereder skolene seg på å ta i bruk de nye læreplanene (fagfornyelsen), som skal gjelde fra høsten 2020. I tilknytning til fagfornyelsen vil det være mye arbeid med å sette seg inn i de nye planene, samt noen kostnader med nye læremidler tilknyttet nye læreplaner.

Barnevernet

De største utgiftspostene i barneverntjenesten er lønn til egne ansatte, lønn til fosterhjem og kjøp av institusjonsplasser.

>> Det er satt igang prosesser i skolenes ledelse, sammen med fagforeningene, for å finne den beste måten å redusere kostnadene i skolene på.

Barnevernet, forts.

Barnevernet ønsker i større grad å ha fokus på tiltak i egen tjeneste. For Randaberg kommune anses det som svært viktig å sitte igjen med et tiltaksmangfold, som vil sikre at barneverntjenesten kan være nærmest selvhjulpen med egne tiltak når det blir færre ansatte. Dersom vi klarer å holde fokus på dette, vil det ha fordeler som viser seg gjennom kompetanseheving i ansattgruppen. I tillegg vil det få en positiv langtidseffekt på budsjettet for barneverntjenesten.

2018 og 2019 har vært krevende år for tjenesten. Ved inngang til 2020 er det gjort endringer og tiltak som vil være med på å bygge et solid fundament for tjenesten videre.

Vi har sikret oss kompetanse som tjenesten har for lite av i dag, blant annet ved å ansette en fagutvikler som starter i arbeidet i januar 2020.

Tiltak og ressurser til enslige mindreårige flykninger er redusert i 2019 og vil i løpet av 2020 fases ut. Kommunen har ikke fått nye flykninger i denne gruppen. De som tidligere har kommet til kommunen er nå blitt voksne.

Nye tiltak som er innarbeidet i budsjettet

Økt tilskudd private barnehager

Tilskuddet blir regnet ut fra regnskap to år før aktuelt tilskuddsår. Våre utgifter til kommunale barnehager økte fra 2017 til 2018, og tilskuddet til private barnehager må økes tilsvarende. Kostnader for 2020: 630 000 kr.

Nedlegging av Fjellheim barnehage

Dersom en legger ned Fjellheim barnehage vil en spare kostnadene til styrer og driftsutgifter. Dette er kostnader på barnehagebudsjettet. Innsparinger på dette området vil utgjøre ca. 1,0 mill. kr årlig. 42 barn blir da fordelt på de andre barnehagene. Dette er per nå ikke gjort. Nettobudsjett Fjellheim er 4,5 mill. kr. I tillegg vil det være innsparing på renhold, strøm m.m.

Innsparing 2020: 670 000 kr.

Innsparing, helårsvirkning 2021: 1,3 mill. kr.

Ny makspris for barnehagebetaling 2020

Makspris for barnehagebetaling økes til 3 135 kr per md. og med 34 485 kr per år. Den økte foreldrebetalingen legges inn i barnehagens budsjett med en prisstigning på 4,1 prosent. Økte inntekter i 2020, alle barnehagene samlet: 506 000 kr.

To ukers sommerstenging i barnehagene

Flere av nabokommunene våre har stengt barnehagene i to uker om sommeren. Ved å stenge barnehagene i Randaberg to uker hver sommer, kan en spare vikarutgifter. Ved å holde stengt julaften og nyttårsaften, samt onsdag før skjærtorsdag, i tillegg vil en kunne spare lønnskostnader. Innsparing: 150 000 kr.

Ta bort kommunal kontantstøtte

I tillegg til statlig kontantstøtte, har Randaberg kommune kommunal kontantstøtte. Når økonomien i kommunen er slik at en reduserer på alle områder, er det naturlig at vi også ser på denne støtten. Ut fra data det siste året, er det en opphopning av utbetalinger i mai/juni/juli. Rådmannen foreslår derfor å ta bort kommunal kontantstøtte. Innsparing 2020: 200 000 kr. Innsparing, helårsvirkning: 400 000 kr.

Redusert bemanning i styrka barnehage

Bemanningen reduseres med inntil 50 prosent stilling. Innsparing: 230 000 kr.

Tilbud for elever med behov for alternativ tilpasset opplæring og ev. samordning mot avlastningssenteret

I KOSTRA framkommer det at ATO-avdelingen i Randaberg er med og øker kostnadene på skoleområdet i forhold til sammenlignbare kommuner. Det etableres en arbeidsgruppe som ser på samordning/integrering med ordinært skoleområde for de fleste elevene som i dag er kategoriserte som ATO-elever.

>> *Rådmannen foreslår derfor å ta bort kommunal kontantstøtte.*

Vi ser også på SFO tilbudet til elevene her og evt samordning med avlastningssenteret. Innsparingen 2020: 1,0 mill. kr. Innsparing, helårsvirkning 2021: 2,0 mill. kr.

Nye lærerstillinger for å oppfylle lærernormen
Harestad og Grødem skole oppfyller ikke lærernormen på småskoletrinnet og på ungdomsskoletrinnet. For å oppfylle den må det tilsettes lærere. Ved tilføring av friske midler er det anslått kostnader vist i talldelen. Ved å samarbeide med PPT og bruke ressursene på skolene, slik at behov for spesialundervisning avtar, vil vi klare å gjøre endringene innenfor eksisterende ramme. For 2020 vil en ikke klare det helt, og da brukes fondsmidler for å dekke kostnaden. Tiltaket ligger som uprioritert i forhold til økte kostnader, men tenkes løst som beskrevet her. Kostnader for 2020: Tas av fond. Kostnad for 2021: Ingen.

Nye tiltak som ikke er innarbeidet i budsjettet

Ekstra pedagogressurs i barnehagene

Det er behov for å styrke bemanning i de kommunale barnehagene med 2 barnehagelærerstillinger for å ivareta innbyggernes behov for barnehageplass utenom hovedopptaksperioden. Alle barnehagene tildeler maksimalt med barnehageplasser, utfra dagens krav om pedagogisk bemanning. Lovens krav sier at barnehagen skal ha minst én pedagogisk leder (barnehagelærer) per syv barn under tre år og én pedagogisk leder per 14 barn over tre år.

Ett barn til utløser krav om en ny fulltidsstilling som pedagogisk leder. Kommunen erfarer at det i løpet av året kommer tilflyttere til kommunen og andre barn, som av ulike andre årsaker har akutt behov for barnehage. Slik det er i dag kan kommunen ikke tilby disse plasser uten å bryte norm for pedagogisk bemanning og grunnbemanning.

Ved å øke opp med to barnehagelærerstillinger, kan en raskere tilby barnehageplass for de som har behov for det, utenom ordinær opptakspe-

riode. Barnehagene vil da få 23 heltidsstillinger. 10 av stillingene blir ped.leder-stillinger og pedagogandelen øker til 46 prosent. Kostnad: 1,0 mill. kr.

Åpen barnehage- fra prosjekt til drift

Det har vært forsøk med Åpen barnehage 2018-2019. Tiltaket var dekket av midler til barnehage i fht. økning av flyktninger i 2017, tilsvarende ett årsverk. Midlene ble fordelt på personal og drift over to år. Prosjektet avsluttes desember 2019. For videre drift må kostnadene inn i budsjettet fra 2020. En annen utfordring er at lokalene til åpen barnehage skal rives i januar 2020. Dersom tiltaket videreføres, må det finnes nye lokaler. Dt er ikke regnet på hva dette vil medføre av kostnader. Rådmannen anbefaler at tiltaket avsluttes etter gjennomført prosjektperiode. Kostnader for 2020. Minimum 0,5 mill. kr.

Strømutgifter på skolene

Budsjett til strøm er lavere en faktisk kostnader. Dette har vært tilfelle over flere år. Forskjellen mellom budsjett og kostnader synes å øke for hvert år som går. Denne utgiften kan ikke skoleområdet påvirke. Når disse kostnadene kommer, i tillegg til store innsparingskrav på skolene, oppleves dette krevende. Budsjettene til skolene er stort sett lønnsutgifter. Slike økte kostnader vil derfor innebære reduksjon i antall ansatte på skolene, som skulle ha undervisningsoppgaver. Kostnad: 0,5 mill. kr.

Det er foreslått å legge ned Åpen barnehage. Her er barn og voksne fra barnehagen i lek under Barnas grønne dag i mai i år.